

OVER DE HOOGSTE TOREN TER WERELD

Facts & figures

Straks wordt in Jeddah de hoogste toren ter wereld gebouwd, door de bouwfirma van prins Alwaleed bin Talal. Jeddah is een Saudische kuststad aan de Rode Zee, gesticht ergens rond 500 voor Christus. Een handelsstad en vandaag het financiële centrum van het land. De thuishaven van de NCB bank. Een stad van meer dan 3,2 miljoen inwoners. Geëxplodeerd in de tweede helft van de vorige eeuw. En daarnaast ook de poort naar de heilige stad Mekka die op een klein uurtje rijden ligt.

De inwoners van Jeddah zien straks de skyline van hun stad drastisch veranderen door de toevoeging van een hoogbouw, een toren van 1 kilometer hoog. Oorspronkelijk was de ambitie een mijl hoog te bouwen (1,6km). De crisis zorgde echter voor „ernstige besparingen. Zelfs in de golfstaten kan dit voorkomen. Ik loods u even door de ‘facts & figures’. De toren is nu begroot op 864 miljoen euro of ongeveer 1.226 miljoen dollar. Ter vergelijking: het bruto nationaal product van België is 394.970 miljoen dollar. De toren is dus 1/322ste of 0,31 procent van het totale BNP van ons land. De druk op de begroting van ons land zou met zulk een bedrag meteen verlicht worden: een rechte lijn naar een hernieuwde triple A-ranking.

En de kostprijs van de toren is nog maar een raming. Stel je voor dat je een sluwe architect of aannemer hebt die zich niet aan de begroting houdt. Stel je voor dat je budget straks verdubbeld of verdrievoudigd zal worden zoals bij het justitiepaleis in Antwerpen, het nieuwe Havenhuis van architect

Zaha Hadid en de noordelijke ontsluiting van de Scheldestad al gebeurde – een realistische kans dus bij een groot bouwwerk. In dat geval dient een nog exorbitanter bedrag zich aan. Zou de prins nog een spaarpotje hebben?

Ik focus me eventjes op de architectuur. Jammer genoeg is dit vlug uitgelegd. De te bouwen toren heeft een grondplan in de vorm van een kruis. Het volume lijkt op een reusachtige stalagmiet met een gladde huid, volledig met glas bekleed. Zou men het licht van de zon willen vangen? Is hier geen hoogmoed in het spel?

Eén feitelijk voordeel is er alvast: de nieuwe toren zal 1km hoog zijn in 2015. De hoogte van 1km is net 1/12756ste van de doormeter van de aarde. Als ik het goed heb, zijn de dagen langer en de nachten korter als je boven in de toren woont. Is de mens er eindelijk in geslaagd de tijd te veroveren? In ieder geval duurt de Ramadan voor bijvoorbeeld de penthousebewoners van het gebouw ieder dag enkele minuten langer omdat de zon voor hen later ondergaat en vroeger opstaat.

De vraag blijft wat het nut is van zulke megalomane projecten. Ooit waren er politici in Brussel die in de stad het Washington aan de Zenne zagen. De Noordwijk draagt er nog de sporen van. Benieuwd wat er zou gebeuren als we in hun voetsporen treden en een gelijkaardige toren voor Brussel zouden omgeven? In de verticale zin is de toren goed voor een vuurtoren aan de Noordzee. Je kan hem ook gebruiken voor paragliding tot aan de kust. Misschien kan je er de hele Europese administratie in onderbrengen? We zouden misschien in één klap mee verlost zijn van alle Europese gedrochten die de stad vandaag verminken. Een ‘mort subite’, alles opgelost! Maar toch....bij nader inzien lijkt het niet zo een goed idee voor onze Europese steden. Weg er mee. Er zijn betere oplossingen.

Maar terug naar de toren die er echt gaat komen! Het is een belangrijk detail dat hij hoger zal zijn dan de Burj Khalifa, in die ander stad op het Arabisch schiereiland, Dubai. Tot vandaag de hoogste. Hoog, hoger, hoogst, hoogster..... Zo gaat dat op het Arabisch schiereiland. De overtreffende trap is niet overtreffend genoeg.

Op mijn zoektocht naar een lijst van de hoogste gebouwen ter wereld vond ik een lijstje op Wikipedia. Het eerst gerealiseerde hoge gebouw ter wereld dat men de moeite vond om te vermelden was de piramide van Cheops: 146 meter hoog, gebouwd door een andere ‘grote meneer’ 2551 jaar voor Christus.

Maar met één groot verschil: de piramides werden gebouwd met mensen die in een nabij gelegen dorp voor kost en inwoon de piramides optrokken. Een levendige gemeenschap ontstond, zo leerde me laatst een nachtelijke uitzending van National Geographic. Vrouwen en kinderen verbleven samen met hun mannen, de slaven-bouwwerkers in redelijk goed gebouwde woningen. Het dorp was niet afgesloten, wie vlucht er nu de woestijn in? Niet slecht in 2.551 voor Christus. Vandaag worden deze gebouwen veelal gerealiseerd met de arbeidskracht van duizenden kleine Pakistani die hun thuis, vrouw en kinderen verlaten om in met staaldraad afgesloten kampen opgetrokken uit stalen containers deze torens te bouwen in de zengende hitte. Vervreemd van hun familie, vervreemd van hun waardigheid.

Niet lang geleden was ik in Dubai. Een bediende van een ontwikkelaar hield een uiteenzetting over de nieuwe ontwikkelingen in het stadstaatje, o.a. over de Burj Khalifa. Ik vroeg haar of er een stedenbouwkundige procedure was gevolgd en of de burenspraak hadden gehad. Plots kwam er iemand anders het podium opgelopen en antwoorde met :“...Our prince - the ruler of our country - has a vision.....”Zouden prins Alwaleed bin Talal en zijn aannemer, de papa van Osama bin Laden, ook een visie hebben? En zou er ook één zijn voor de uitgestrekte ‘uitgedroogde’ landen aan de overkant van het water.....?

Want laten we niet vergeten wat er aan de overkant van de Rode Zee ligt: de hoorn van Afrika, behoorlijk dicht dus. Op ‘google earth’ zie je goed hoe dicht: Sudan op 200km, Eritrea op 400km, Ethiopië op 600km en Somalië op ongeveer 1500km. Een visie die over de Rode Zee heen kijkt zou de credibiliteit van de architectonische projecten in het algemeen en in de golfstaten in het bijzonder ten goede komen.

Luc Vanmuysen
a2o-architecten